

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНОДАВЧИХ НОВАЦІЙ

ОЛЕКСАНДР ЮРЧЕНКО,

канд. економічних наук,

асистент кафедри

бухгалтерського обліку

Національної академії

статистики, обліку та аудиту

У статті розглянуті деякі особливості обліку і звітності спрощеної системи оподаткування крізь призму законодавчих новацій. Метою дослідження є аналіз змін вітчизняного законодавства стосовно особливостей обліку і звітності діяльності суб'єктів господарювання, які обрали спрощену систему оподаткування. Методи аналізу і синтезу використанні для структурування предметної області дослідження на основі ідентифікації та формалізації питання обліку і звітності єдиного податку. В результаті проведеного дослідження розглянуто деякі особливості обліку і звітності юридичних осіб – платників єдиного податку.

Ключові слова: єдиний податок, спрощена система оподаткування, групи платників єдиного податку, книги обліку, податкова декларація платника єдиного податку.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах поглибленої фінансово-економічної кризи в Україні, вітчизняні суб'єкти господарювання не в змозі нормально здійснювати свою діяльність, не кажучи про те, щоб розвиватися та збільшувати свої прибутки. Знецінення вітчизняної валюти, збільшення рівня інфляції та цін на енергетичні ресурси ведуть до збитковості великих промислових підприємств та ліквідації суб'єктів малого підприємництва. Протягом останніх років незалежності України держава мала потужне альтернативне джерело фінансування доходів бюджету – малий бізнес. Уведення регулятором спрощеної системи оподаткування для суб'єктів малого підприємництва мало на меті стимулювання роботи підприємств задля збільшення їх економічних вигод і підтримку їх розвитку в країні. Однак сьогодні спрощена система оподаткування не стимулює підприємців, а примушує їх приховувати свої доходи, зменшуючи таким чином адміністрування податків до місцевих бюджетів. Введення з початку 2015 року законодавчих новацій у сфері спрощеної системи оподаткування вимагають розгляду даного питання через призму законодавчих новацій у сфері обліку і звітності єдиного податку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ. МЕТА СТАТТІ

Питанням, що пов'язане з обліком і звітністю спрощеної системи оподаткування у різні часи займалися такі вітчизняні вчені, зокрема К. Безверхий [9], Ф. Бутинець, Д. Деба [5], С. Ковач [6], М.

Коцупатрий [6], В. Максимова [7], О. Малишкін [8], З. Омельницька [10], І. Шевчук [5] та інші. Враховуючи вагомий внесок науковців у дослідження цього питання, залишається не вирішеною проблема обліку та звітності єдиного податку.

Метою дослідження є аналіз змін вітчизняного законодавства стосовно особливостей обліку і звітності суб'єктів господарювання (далі – СГ), які знаходяться на спрощеній системі оподаткування.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого бізнесу, яка передбачає сплату єдиного податку (далі – ЄП), є сьогодні найпоширенішою з альтернативних систем оподаткування. Нормативне регулювання порядку нарахування та сплати єдиного податку наведено на рис. 1.

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА КРИТЕРІЇ ВИЗНАННЯ ПЛАТНИКІВ ЄДИНОГО ПОДАТКУ

Платниками єдиного податку можуть бути суб'єкти господарювання – юридичні та фізичні особи, які згідно чинного законодавства поділяються на чотири групи залежно від обсягу доходу, кількості найманих працівників і виду діяльності. Критерії, які необхідно дотримувати СГ для віднесення до тієї або іншої групи платників ЄП, наведено в табл. 1.

З наведених даних у таблиці 1 простежується, що основними критеріями для отримання права на застосовувати спрощену систему оподаткування є: величина доходу підприємця та кількість працівників. Розглянемо їх детальніше.

Так для платників ЄП – фізичних осіб, підприємницьким доходом вважається дохід, отриманий протягом звітного періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій), матеріальній або нематеріальній формі. До такого доходу не будуть належати пасивні доходи у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхові виплати і відрахування, доходи, отримані від продажу рухомого і нерухомого майна, право власності на яке належить фізичній особі і яке використовується ним у господарській діяльності.

Що стосується юридичних осіб – платників ЄП, то їх доходом є будь-який дохід, включаючи дохід представництв, філій, відділень юридичної особи, отриманий протягом звітного періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій), матеріальній або нематеріальній формі. Крім того, до його доходу включається:

- сума, отримана від продажу об'єктів основних засобів. Якщо продаж основних засобів здійснюється після їх використання протягом 12 календарних місяців із дня введення в експлуатацію, дохід від продажу визначається як різниця між сумою, отриманою від продажу, і балансовою вартістю, яка склалася на день такого продажу;

- вартість реалізованих протягом звітного періоду товарів (послуг), передоплата за які була отримана платником ЄП – юридичною особою під час перебування на загальній системі оподаткування.

Також до складу доходів платників ЄП (як юридичних осіб, так і фізичних осіб) включаються: вартість безплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (послуг); сума кредиторської заборгова-

ності зі строком позовної давності, що минув, – для платників ЄП третьої групи – платників ПДВ; сума винагороди за посередницькими договорами (договорами доручення, комісії, транспортної експедиції, агентськими договорами).

Чисельність найманих працівників є другим критерієм при виборі спрощеної системи оподаткування. При цьому порядок визначення кількості працівників для фізичних осіб та юридичних осіб різних.

Так, фізичні особи-підприємці визначають кількість працівників, які перебувають із ними в трудових відносинах, тобто працівників, з якими укладено письмові трудові договори. Фізичні особи-підприємці при встановленні чисельності працівників не враховують найманих працівників, які перебувають у відпустці по вагітності та пологах і у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею передбаченого законодавством віку (3 або 6 років). Юридичні особи – платники ЄП при розрахунку кількості працівників повинні виходити з показника середньооблікової чисельності.

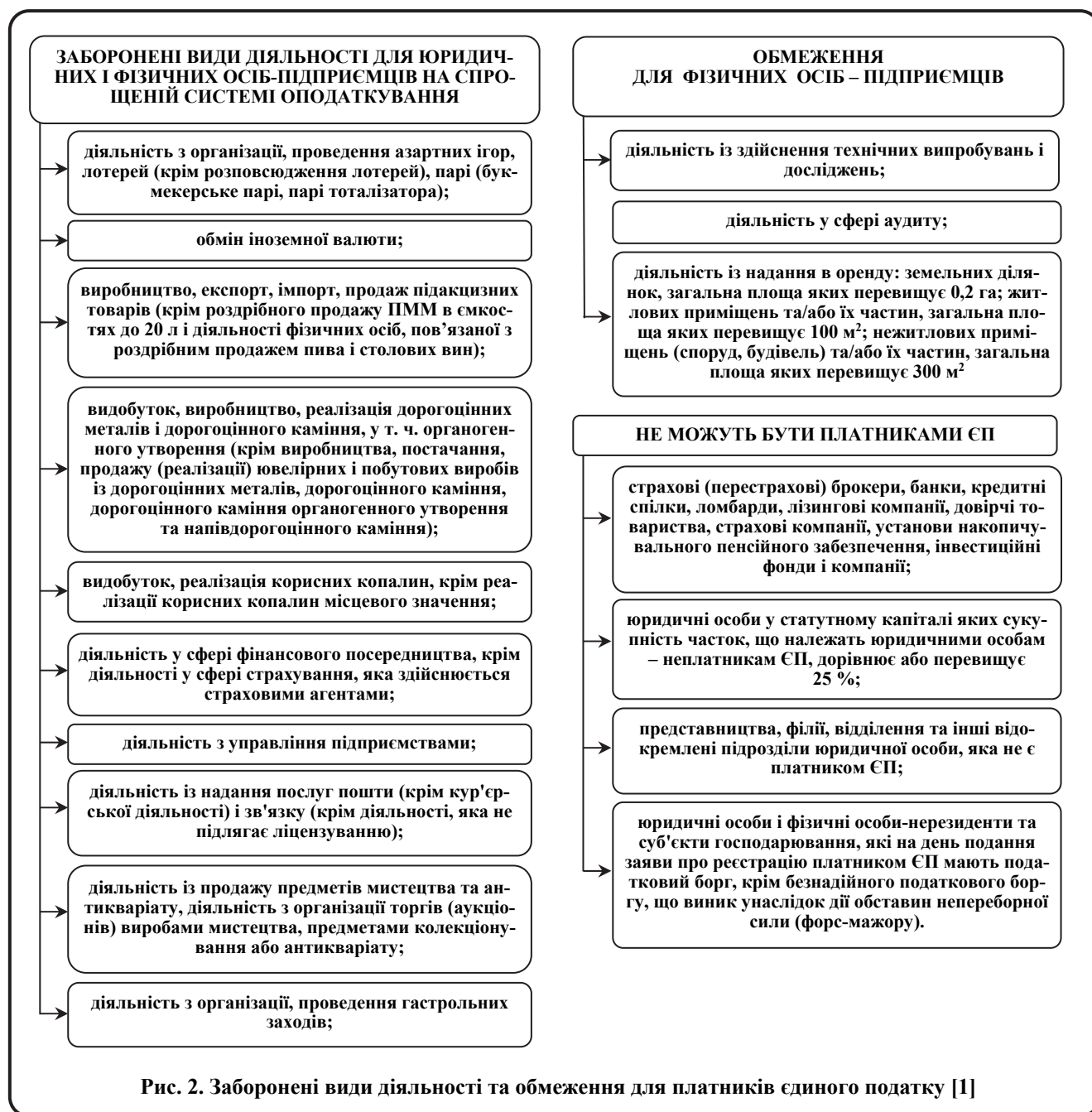
ЗАБОРОНЕНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОБМЕЖЕННЯ ДЛЯ ПЛАТНИКІВ ЄДИНОГО ПОДАТКУ

Платники ЄП повинні не тільки відповідати встановленим критеріям (обсяг доходу і кількість найманих працівників, а для платників ЄП четвертої групи – обсяг сільгосптоваровиробників), але й дотримуватися вимоги законодавства щодо заборонених для них видів діяльності, а також інші заборони та обмеження (рис. 2).

Таблиця 1

КЛАСИФІКАЦІЯ ПЛАТНИКІВ ЄДИНОГО ПОДАТКУ

Група платників єдиного податку	Правовий статус СГ	Обмеження обсягу доходу	Обмеження кількості найманих працівників	Дозволені види діяльності	Ставка єдиного податку	Звітний період та строки сплати єдиного податку
Перша		Обсяг доходу протягом календарного року не повинен перевищувати 300 тис. грн.	Підприємці не мають права використовувати найману працю	Платниками ЄП цієї групи дозволені тільки роздрібний продаж товарів із торговельних місць на ринках та/або надання побутових послуг населенню	Є фіксованою сумою в розмірі 10% мінімальної зарплати, установлені на 1 січня звітного року (п. 293.1, 293.2 ПКУ). У 2015 році розмір фіксованої ставки становить 121,80 грн. на місяць (1218 грн. x 10 %)	Звітним періодом є календарний рік. ЄП сплачується шляхом перерахування авансових внесків не пізніше 20-го числа (включно) поточного місяця. Сплачувати авансовий внесок можна також за весь квартал, рік, але не більше ніж до кінця звітного року.
Друга	Фізичні особи - підприємці	Обсяг доходу протягом календарного року не повинен перевищувати 1,5 млн грн.	Кількість працівників, які можуть перебувати в трудових відносинах із підприємцем, - не більше 10 осіб	Ці платники ЄП мають право здійснювати такі види діяльності: - виробництво та/або продаж товарів (як платникам ЄП, так і суб'єтам господарювання – загальносистемникам); - надання послуг (у т. ч. побутових) платникам ЄП та/або населенню; - діяльність у сфері ресторанного господарства	Фіксована ставка в межах 20 % мінімальної зарплати, установлені на 1 січня звітного року (п. 293.1, 293.2 ПКУ). У 2015 році максимальна ставка ЄП для єдиників другої групи становить 243,60 грн. на місяць (1218 грн. x 20 %)	Платники ЄП, що не використовують працю найманих працівників, звільняються від сплати ЄП протягом одного календарного місяця на рік на час їх відпустки або хвороби (за наявності лікарняного);
Третя	Фізичні особи - підприємці Юридичні особи	Обсяг доходу протягом календарного року не повинен перевищувати 20 млн грн.	Кількість найманих працівників не обмежується. Разом з тим такі суб'єкти господарювання можуть взагалі не використовувати працю найманих працівників	Платники ЄП третьої групи мають право займатися будь-яким видом господарської діяльності. Виняток становлять заборонені для платників ЄП види діяльності, визначені в п. 291.5 ПКУ	Установлено фіксовану процентну ставку ЄП у таких розмірах (п. 293.3 ПКУ): - 2 % доходу, якщо платник ЄП є платником ПДВ; - 4 % доходу, якщо ПДВ включається до складу ЄП (тобто платник ЄП не є платником ПДВ)	Звітним періодом є квартал. ЄП сплачується протягом 10 календарних днів після настання граничного строку подання декларації за звітний квартал;
Четверта	Сільгосптоваровиробники (юридичні особи)	Основний критерій – частка сільгосптоваровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 %	Кількість найманих працівників нормами ПКУ не обмежується	Основним видом діяльності є виробництво сільськогосподарської продукції	Ставка податку розраховується за 1 га сільгоспугідь та/або земель водного фонду, залежить від категорії земель, їх розташування і становить (у відсотках від бази оподаткування): – для ріллі, сінокосів і пасовищ – 0,45 %, а для цих же земель, розташованих у гірських зонах і на поліських територіях, - 0,27 %; – для багаторічних насаджень – 0,27 %, а для цих же насаджень, розташованих в гірських зонах і на поліських територіях, - 0,09 %; – для земель водного фонду – 1,35 %; – для ріллі, сінокосів і пасовищ, що перебувають у власності або користуванні сільгосптоваровиробників, які спеціалізуються на виробництві та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті – 3 %	Звітним періодом є календарний рік

Платники ЄП першої – третьої груп повинні здійснювати розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) виключно в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій).

ПРЕФЕРЕНЦІЇ ДЛЯ ПЛАТНИКІВ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ НА СПРОЩЕНІЙ СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ

Платники ЄП звільняються від сплати і подання звітності за такими податками і зборами:

- з податку на прибуток;
- ПДФО у частині доходів, отриманих фізичними

особами-підприємцями в результаті господарської діяльності як платників ЄП першої – третьої груп. Разом з тим платник ЄП є податковим агентом при виплаті зарплати найманим працівникам, тобто зобов'язаний утримати і сплатити ПДФО до бюджету;

– ПДВ (за винятком платників ЄП третьої групи, що сплачують ЄП за ставкою 2 %). Виняток становлять випадки, коли платники ЄП імпортують товари на територію України. У цих випадках вони сплачують податкові зобов'язання згідно з митною декларацією в загальному порядку;

– податку на майно (у частині земельного податку), за винятком земельного податку на ділянки, які не використовуються платниками ЄП першої – третьої груп для ведення господарської діяльності та платниками ЄП четвертої групи для ведення сільськогосподарського товаровиробництва.

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ ДОХОДІВ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ – ПЛАТНИКІВ ЄП ТРЕТЬОЇ ГРУПИ

Розглянувши загальні положення спрощеної

системи оподаткування зупинимося детальніше на обліку і звітності юридичних осіб – платників ЄП третьої групи. Як вже зазначалося вище до складу доходу юридичної особи-платника ЄП належать будь-який дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду у грошовій (готівковій та/або безготівковій), матеріальній або нематеріальній формі. Такий дохід визначається на підставі даних спрощеного бухгалтерського обліку (табл. 2).

Таблиця 2

ВИДИ ДОХОДУ І ДАТА ЙОГО ВИНИКНЕННЯ

№ з/п	Вид доходу	Дата визнання доходу
1	Будь-який дохід у грошовій (готівковій та/або безготівковій) формі	Дата отримання грошей
2	Дохід від торгівлі товарами (послугами) через торговельні автомати або аналогічне обладнання, яке не передбачає застосування РРО	Дата виймання грошей із торговельних автоматів або аналогічного обладнання
3	Дохід від торгівлі товарами (послугами) через торговельні автомати з використанням жетонів, карток та/або інших заміників грошових знаків, виражених у гривні	Дата продажу жетонів тощо
4	Дохід від продажу основних засобів (далі – ОЗ). Так, якщо ОЗ використовувалися в діяльності платника ЄП: – не менше 12 календарних місяців із дня їх уведення в експлуатацію, то оподатковуваний дохід визначається як різниця між сумою, отриманою від продажу, і залишковою балансовою вартістю ОЗ на день такого продажу; – менше 12 календарних місяців, із дня їх уведення в експлуатацію, то оподатковуваний дохід розраховується як сума коштів, отриманих від продажу	Дата отримання грошей
5	Дохід від надання послуг і виконання робіт за договорами доручення, комісії, транспортної експедиції, агентськими договорами. Визначається як сума отриманої винагороди повіреного (агента). З 01.01.2015 до переліку посередницьких договорів, за якими платнику ЄП дозволено оподатковувати тільки свою винагороду, включено й договір комісії	Дата отримання винагороди повіреного (агента)
6	Сума кредиторської заборгованості зі строком позовної давності, що минув	Дата списання кредиторської заборгованості в бухгалтерському обліку
7	Дохід, отриманий в іновалюті. Сума доходу перераховується в гривні за курсом НБУ, установленим на дату отримання такого доходу. При цьому застосовується курс НБУ на 0-ву годину дня отримання доходу (п. 5 П(С)БО 21)	Дата зарахування коштів на поточний рахунок у національній та іноземній валюті
8	Дохід від різниць валютних курсів при продажу іновалюті	Дата зарахування коштів від продажу іновалюті на поточний рахунок у національній валюті
9	Дохід від курсових різниць (додатне значення курсових різниць від перерахунку іновалюті)	–
10	Вартість товарів (робіт, послуг), безплатно отриманих протягом звітного періоду	Дата підписання платником ЄП акта приймання-передачі безплатно отриманих товарів (робіт, послуг)
11	Сума поворотної фінансової допомоги (далі – ПФД), отриманої і не поверненої протягом 12 календарних місяців із дня отримання. При цьому не має значення, на який строк надана ПФД згідно з угодою	Дата, що настає за днем закінчення 12 календарних місяців із дня отримання ПФД
12	Дивіденди, отримані платником ЄП від інших платників податків, при виплаті (нарахуванні) яких емітент не сплачував авансовий внесок із податку на прибуток	Дата отримання дивідендів

Перелік надходжень, яке не відносяться до складу доходів СГ платника ЄП зображено на рис. 3.

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ТА ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ ДОХОДІВ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ – ПЛАТНИКА ЄП ІІІ ГРУПИ

Для відображення результатів підприємницької діяльності платниками ЄП ведуться: книги обліку

доходів – платники ЄП першої та другої груп, а також третьої групи, які не є платниками ПДВ; книги обліку доходів і витрат – платниками ЄП третьої групи, які сплачують ПДВ.

Бухгалтерське відображення доходів юридичної особи – платника ЄП ІІІ групи представлено в табл. 3.

НАДХОДЖЕННЯ, ЯКІ НЕ ВКЛЮЧАЮТЬСЯ ДО СКЛАДУ ДОХОДІВ
ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ – ПЛАТНИКА ЄП ІІІ ГРУПИ

- суми ПДВ, включені до вартості товарів (робіт, послуг), відвантажених (поставлених) у період сплати інших податків і зборів.
- суми коштів, які надійшли як оплата товарів (робіт, послуг), реалізованих у періоді перебування юридичної особи платником податку на прибуток (за умови, що вартість таких товарів (робіт, послуг) була включена ним до складу доходу);
- суми коштів (аванс, передоплата), які повертаються продавцем платником ЄП -покупцеві та/ або повертаються платником ЄП – продавцем покупцеві.
- суми коштів, отриманих за внутрішньогосподарськими розрахунками між структурними підрозділами платника ЄП;
- сума ПФД, отриманої та поверненої протягом календарних місяців із дня її отримання, і суми кредитів;
- суми коштів і вартість майна, унесені засновниками або учасниками юридичної особи (платника ЄП) до його статутного капіталу;
- дивіденди, які отримані платником ЄП від інших платників податків і при виплаті (нарахуванні) яких емітент сплачував авансовий внесок податку на прибуток;
- кошти цільового призначення, які надійшли з бюджету та державних цільових фондів у тому числі за державними або місцевими програмами

Рис. 3. Перелік надходжень, які не відносяться до складу доходів
юридичної особи – платника ЄП ІІІ групи

Таблиця 3

ОБЛІК ДОХОДІВ ПЛАТНИКА ЄП ІІІ ГРУПИ

Дата	Зміст господарської операції	Первинні документи	Кореспонденція рахунків		Сума, грн	Дохід, що оподатковується ЄП у звітному податковому періоді
			Дебет	Кредит		
02.07	Відвантажено товари	Накладні, ТТН	361	702	36000,00	–
02.07	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	ПН електронна	702	641	6000,00	–
06.07	Надійшла плата за товари	Виписка банку	311	361	36000,00	30000,00
08.07	Надійшла передоплата за послуги	Виписка банку	311	681	12000,00	10000,00
08.07	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	ПН електронна	643	641	2000,00	–
25.07	Списано кредиторську заборгованість зі строком позовної давності, що минув	Бухгалтерська довідка	631	717	6000,00	6000,00
26.07	Підприємство здійснило продаж основних засобів (офісних меблів): - стіл (строк корисного використання 48 місяців; первісна вартість 5400,00; дата введення в експлуатацію 14.01.2014р. дата виведення – 26.07.2015р.; Сума нарахованої амортизації становить 1912, 50 грн [(5400 : 48) x 17]; залишкова вартість – 3487,50 грн;					
	Переведено до складу необоротних активів, що утримуються для продажу	Бухгалтерська довідка	131/стіл	106/стіл	1912,50	–
			286/стіл	106/стіл	3487,50	–
	Відображено реалізацію стола	Накладна	361	712	6000,00	
	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	ПН електронна	712	641	1000,00	
27.07	Отримано кошти від покупця за реалізований стіл	Виписка банку	311	361	6000,00	2512,50*

* Оскільки на дату продажу стола минуло 12 календарних місяців із дня його введення в експлуатацію, оподатковуваний дохід від його продажу визначається як різниця між сумою коштів, отриманих від продажу, і його залишковою вартістю (п. 292.2 ПК [1]); 2512,50 грн = 5000,00 грн. – 3487,50 грн = 1512,50 грн.

Дата	Зміст господарської операції	Первинні до- кументи	Кореспонденція рахунків		Сума, грн	Дохід, що оподаткову- ється ЄП у звітному податковому періоді
			Дебет	Кредит		
28.07	Підприємство здійснило продаж основних засобів (офісних меблів): - шафа (строк корисного використання 48 місяців; первісна вартість 5000,00; дата введення в експлуатацію 14.01.2015р. дата виведення – 26.07.2015р.; Сума нарахованої амортизації становить 625,00 грн [(5000 : 48) x 6]; залишкова вартість – 4375,00 грн;					
28.07	Переведено до складу необоротних активів, що утримуються для продажу	Бухгалтерська довідка	131/ шафа	106/ шафа	625,00	
			286/ шафа	106/ шафа	4375,00	
	Відображено реалізацію шафи	Накладна	361	712	7200,00	
	Відображено податкові зобов’язання з ПДВ	ПН електронна	712	641	1200,00	
29.07	Отримано кошти від покупця за реалізовану шафу	Виписка банку	311	361	7200,00	6000,00**
** Оскільки на дату продажу шафи не минуло 12 календарних місяців із дня його введення в експлуатацію, оподатковуваний дохід від його продажу визначається в сумі коштів, отриманих від продажу (п. 292.2 ПК [1]). [7200,00 грн – 1200,00 грн = 6000, 00 грн]						

** Оскільки на дату продажу шафи не минуло 12 календарних місяців із дня його введення в експлуатацію, оподатковуваний дохід від його продажу визначається в сумі коштів, отриманих від продажу (п. 292.2 ПК [1]). [7200,00 грн – 1200,00 грн = 6000, 00 грн]

Вище названі книги обліку повинні бути пронумеровані, пронумеровані та зареєстровані у органах ДФС. Записи в книгах проводяться щодня, за підсумками робочого дня, у якому отримано дохід або здійснено витрати, у гривнях без копійок. При цьому підбиваються сумарні підсумки діяльності за місяць, квартал, рік. Фіксувати у книзі кожне отримання доходу або здійснення витрат не треба, достатньо визначити підсумкову суму за день. Записи в книгах робляться за касовим методом (суми доходу відображаються в день отримання коштів). Витрати відображаються на дату їх здійснення. Форми книг затверджено Наказом МФУ від 15.12.2011 № 1637 «Про затвердження форм книги обліку доходів і книги обліку доходів і

витрат та порядків їх ведення» [3]. Фрагмент заповненого листка книги обліку доходів представлено в табл. 4.

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ – ПЛАТНИКА ЄП III ГРУПИ

Дані Книг обліку використовуються для заповнення податкової декларації платника ЄП, яка подається до органу фіскальної служби за місцем податкової адреси платника. Слід зауважити, що платники ЄП першої – другої групи, для яких звітним податковим періодом виступає календарний рік, подають декларацію протягом 60 календарних днів після закінчення календарного року.

Таблиця 4

ФРАГМЕНТ КНИГИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПЛАТНИКІВ ЄП

Дата	Дохід від провадження діяльності						Дохід, що оподатковується за ставкою 15%	
	вартість проданих товарів, виконаних робіт, наданих послуг			вартість безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг), грн.	сума заборгованості, за якою минув строк позовної давності, грн.	всього, грн. (гр. 4 + гр. 5 + гр. 6)	вид доходу	сума, грн.
	сума, грн.	сума повернутих коштів за товар (роботи, послуги) та/або передплати, грн.	скоригована сума доходу, грн. (гр. 2 – гр. 3)					
06.07.15 р.	30000,00		30000,00			30000,00		
08.07.15 р	10000,00		10000,00			10000,00		
25.07.15 р.	–	–	–	–	6000,00	6000,00		
27.07.15 р.	2512,50		2512,50			2512,50		
29.07.15 р.	6000,00		6000,00			6000,00		
Усього за липень 2015 року	48512,50		48512,50		6000,00	54512,50		

Платники ЄП третьої групи, для яких податковим звітним періодом виступає квартал, представляють звітність до органів ДФС протягом 40 календарних

днів після закінчення кварталу. Крім того, платники ЄП першої та другої груп, які перевищили граничний обсяг доходу, подають декларацію у строки,

установлені для квартального періоду, за той квартал, у якому відбулося таке перевищення. При цьому вони звільняються від подання декларації за підсумками року. Якщо підприємець хоче отримати довідку про доходи, він може подати декларацію за будь-який період.

Підприємці заповнюють не всі розділи декларації, а тільки ті, які передбачені для відповідної групи. У декларації окремо відображаються доходи, що оподатковуються за ставкою 15 %. Крім того, плат-

ники ЄП першої та другої груп окремо показують у декларації щомісячні авансові внески з ЄП.

Варто зауважити, що органами ДФС до цього часу не розроблено форму податкової декларації зі сплати єдиного податку у відповідності зі змінами, які вступили в дію з 01 січня 2015 року. Тому нами були внесені відповідні зміни до вже існуючої декларації платника ЄП – юридичної особи, затвердженої наказом МФУ № 1688 від 21.12.2011 р. Фрагмент такої декларації представлено в табл. 5.

Таблиця 5

**ФРАГМЕНТ ДЕКЛАРАЦІЇ ПЛАТНИКА ЄП - ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ [АВТОРСЬКА РОЗРОБКА]
II. РОЗРАХУНОК ПОДАТКОВОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДЛЯ ПЛАТНИКІВ ЄДИНОГО ПОДАТКУ III ГРУПИ**

Показники	Код рядка	Сума, грн. коп.
Загальна сума доходу за податковий (звітний) період (р. 2 + р. 3 + р. 4 + р. 5 + р. 6)	1	54512,50
Сума доходу за податковий (звітний) період, що оподатковується за ставкою 2 %*	2	54512,50
Сума доходу за податковий (звітний) період, що оподатковується за ставкою 4 %*	3	–
Сума доходу, що перевищує обсяг доходу, визначений підпунктом 4 пункту 291.4 статті 291 глави 1 розділу XIV Податкового кодексу України	4	–
Сума доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків, ніж зазначені у главі 1 розділу XIV Податкового кодексу України	5	–
Сума доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування	6	–
Сума єдиного податку за податковий (звітний) період (р. 7.1 + р. 7.2 + р. 7.3)	7	1090,25
Сума єдиного податку за ставкою 2% (р.2 × 2%)*	7.1	1090,25
Сума єдиного податку за ставкою 4% (р.3 × 4%)*	7.2	–
Сума єдиного податку, що обчислюється у подвійному розмірі ставки (р. 4 + р. 5 + р. 6) × ( )% ¹	7.3	–
Сума єдиного податку за минулий податковий (звітний) період (р. 7 ² декларації за минулий податковий (звітний) період)	8	–
Сума єдиного податку до сплати за податковий (звітний) квартал (р. 7 – р. 8)	9	1090,25

ПОРЯДОК СПЛАТИ ЄДИНОГО ПОДАТКУ

Сплата ЄП до місцевого бюджету проводиться наступним чином:

– платники ЄП першої та другої груп перераховують такий податок у вигляді авансових внесків – щомісяця не пізніше 20-го числа місяця включно;

– платники ЄП третьої групи – протягом 10 календарних днів після закінчення граничного строку

подання декларації за звітний квартал.

– платники ЄП четвертої групи сплачується щоквартально протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, у таких розмірах: у I кварталі – 10 %; II кварталі – 10 %; III кварталі – 50 %; IV кварталі – 30 %. Перераховується ЄП на відповідний рахунок місцевого бюджету за місцем розташування земельної ділянки.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

За результатами проведеного дослідження розглянуто нормативно-правове регулювання нарахування і сплати єдиного податку, визначено класифікацію платників єдиного податку у розрізі наступним критерії: група платників ЄП; правовий статус СГ; обмеження обсягу доходу та кількості найманих працівників; дозволений вид діяльності; ставка ЄП; звітний період та строки сплати ЄП. Визначено преференції спрощеної системи оподаткування для СГ, які перейшли на сплату ЄП. Узагальнено перелік заборонених видів

діяльності та визначенні обмеження для юридичних і фізичних осіб-підприємців, які перебувають на спрощеній системі оподаткування. Зосереджена увага на особливостях обліку і звітності юридичних осіб – платників ЄП III групи, а саме: розглянуто облік доходів таких платників податку, їх документальне оформлення та відображення на рахунках бухгалтерського обліку і у податковій звітності. Що стосується пропозицій, то нами були внесені зміни до існуючої декларації юридичної особи платника ЄП III групи в частині відображення оподатковуваного доходу та розрахунку суми єдиного податку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. **Податковий** кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. станом на 01.01.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. **Закон** України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014 р. № 71 – VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/71-19>.
3. **Наказ** МФУ від 15.12.2011 р. №1637 «Про затвердження форм книг обліку доходів і книги обліку доходів і витрат та порядків їх ведення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1534-11>.
4. **Наказ** МФУ від 21.12.2011 р. №1688 «Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1533-11>.
5. **Деба Д. І.**, Шевчук І. В. Спрощена система оподаткування: реалії та перспективи в Україні // Облік і фінанси АПК. – 2011. – №1. – С. 146–149.
6. **Коцупатрий М. М.**, Ковач С. І., Безверхий К. В. Системи оподаткування діяльності фізичних осіб-підприємців в Україні // Актуальні проблеми економіки – 2012 – № 10 (136). – С. 183-194.
7. **Максімова В. Ф.**, Артюх О. В. Облік у системі оподаткування: Навч. посібник – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2013. – 267 с.
8. **Малишкін О. І.** Облік і аудит податків в Україні: теорія, методологія, практика: [моногр.] / О. І. Малишкін – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 376 с.
9. **Облік і звітність в оподаткуванні: конспект лекцій у структурно-логічних схемах з дисципліни (для студентів денної та заочної форми навчання за напрямом 6.030509 «Облік і аудит»)** / К. В. Безверхий, Т. В. Бочуля, С. І. Ковач, В. В. Янчев. – Х.: ХДУХТ, 2014. – 329 с.
10. **Омельницька З.** Хто може бути єдинником за новими правилами // Баланс Бібліотека. – 2015 – № 7. – С. 4–7.

В статье рассмотрены некоторые особенности учета и отчетности упрощенной системы налогообложения через призму законодательных новаций. Целью исследования является анализ изменений отечественного законодательства относительно особенностей учета и отчетности деятельности субъектов хозяйствования, которые избрали упрощенную систему налогообложения. Методы анализа и синтеза использованы для структурирования предметной области исследования на основе идентификации и формализации вопросы учета и отчетности единого налога. В результате проведенного исследования рассмотрены некоторые особенности учета и отчетности юридических лиц - плательщиков единого налога.

Ключевые слова: единый налог, упрощенная система налогообложения, группы плательщиков единого налога, книги учета, налоговая декларация плательщика единого налога.

The article examines some features of accounting and reporting simplified taxation system led through legislative innovations. The study is an analysis of changes in national legislation on accounting and reporting features business entities that have chosen a simplified taxation system. Methods of analysis and synthesis using to structure the substantive research-based identification and formalization of the accounting for and reporting of a single tax. The study examined some features of accounting and reporting entities – payers the single tax.

Key words: flat tax, simplified tax system, a group of single tax payers, book keeping, tax declarations single tax payer.